Перш ніж відкрити наступну пляшку

Вона не хоче бути частиною його ретельно вибудуваної історії

Laura Bellini

Перш ніж відкрити наступну пляшку

Вона не хоче бути частиною його ретельно вибудуваної історії

Laura Bellini

ROMANS

ISBN: 9788384906217

ALL-IN Rafał Płonkowski

ЗМІСТ

INTRO 4
Розділ 1 - Умови, яких не було в договорі 11
Розділ 2 - Те, чого не внесеш до розкладу 21
Розділ 3 - Те, чого неможливо запланувати 33
Розділ 4 - Поза кадром 43
Розділ 5 - Право на власний вечір 56
Розділ 6 - Смак, який неможливо сплутати 68
Розділ 7 - Між тим, що видно, і тим, що є насправді 81
Розділ 8 - За межами виноградника 95
Розділ 9 - Коли плану вже недостатньо 108
Розділ 10 - Перш ніж відкрити наступну пляшку 118
Розділ 11 - Ранок без обіцянок 133
Розділ 12 - Родинний підпис 143
Розділ 13 - Ціна красивої історії 154
Розділ 14 - Те, що залишається між нами 167
Розділ 15 - Усе, про що він не сказав 178
Розділ 16 - Межа, яку не можна пересувати 191
Розділ 17 - Кожен повинен обрати власний бік 201
Розділ 18 - Перший рахунок за правду 211
Розділ 19 - Правда має свою ціну 223
Розділ 20 - Перш ніж відкрити наступну пляшку 233

INTRO

Першим, що я помітила на винограднику Ратая, був запах розчавленого винограду. Солодкий, важкий, змішаний із вологістю землі та прохолодою вечора, що наближався. Другим — ящики, розставлені рівними рядами перед господарською будівлею. Третім — чоловік, який саме переставляв один із них, хоча той стояв саме там, де й мав стояти.

Я зупинила автомобіль біля дерев'яної брами й поглянула на годинник. У мене було сорок хвилин. Цілком достатньо, щоб зробити кілька фотографій, зібрати матеріал для власних нотаток і повернутися до пансіонату до настання сутінків. Наступного дня мала розпочатися справжня робота. Сьогодні я лише хотіла оглянути місце, оцінити світло й познайомитися з людьми. Без розкладу, без офіційних коментарів, без усмішок на замовлення.

Уже кілька місяців я працювала над задумом кулінарної книги, яка не мала стати черговою збіркою рецептів вишуканих страв із продуктів, які ніхто не міг знайти у звичайному магазині. Я хотіла розповісти про їжу, пов'язану з певним місцем, порою року та людьми, які справді знали, звідки походить те, що потрапляє на стіл. Видавець іще не обіцяв мені контракту. Однак я отримала можливість представити частину проєкту й не збиралася її змарнувати.

Виноградник у Нижній Сілезії здавався ідеальним місцем. Виноград достигав, люди працювали від світанку, а завершитися сезон мав вечерею, яку організатори хотіли перетворити на щось більше, ніж звичайна подяка

працівникам. Я мала документувати збір урожаю та допомогти створити історію про місце, яке роками вибудовувало свої позиції на місцевому ринку. Замовлення добре оплачувалося, а зібраний матеріал міг стати частиною моєї майбутньої книги.

За умови, що я не дозволю нікому написати цю історію замість мене.

Я дістала фотоапарат, повісила його на шию й попрямувала до виноградних рядів. Сонце вже опускалося низько, надаючи листю теплого, майже мідного відтінку. Я зробила кілька знімків рук, що збирали плоди, старих дерев'яних ящиків і слідів землі на черевиках одного з працівників. Мене не цікавили ідеально чисті кадри. Я віддавала перевагу недосконалостям, адже саме вони робили місце справжнім.

Наприкінці однієї з алей я помітила двох чоловіків. Вони розмовляли тихо, але їхні пози говорили більше, ніж слова. Старший тримав у руці аркуш паперу, молодший указував на частину схилу. Це не скидалося на звичайну розмову про терміни збору врожаю. Коли я підійшла ближче, старший сховав документ до кишені, а молодший розвернувся й пішов, навіть не попрощавшись.

Я сфотографувала порожню алею, перш ніж хтось устиг потрапити в кадр.

— Це місце сьогодні краще не фотографувати.

Голос пролунав у мене за спиною. Я обернулася.

За кілька кроків від мене стояв чоловік, якого я раніше бачила біля ящиків. Йому було близько сорока, темне волосся перетинали поодинокі сріблясті пасма біля скронь, а рукави сорочки були закочені. Він зовсім не

скидався на людину, яка провела пообідній час, позуючи для рекламних матеріалів. На передпліччі виднілася темна смуга виноградного соку, а на руці — невелика подряпина.

— Чому? — запитала я.

— Тому що там немає нічого, що варто було б показувати.

Я подивилася на алею, а потім на нього.

— Цікаво. Ще хвилину тому мені здавалося, що саме там є на що подивитися.

Він кілька секунд розглядав мене без усмішки. Мабуть, не звик, що йому відповідають запитанням на запитання. Або просто не мав бажання розмовляти.

— Ви з редакції?

— Ні. Я працюю над кулінарним матеріалом.

— Тобто все-таки преса.

— Не зовсім. Я пишу книги.

— Про вино?

— Про їжу. Вино іноді є її частиною.

Кутик його губ ледь помітно сіпнувся.

— Здається, це вперше хтось настільки дипломатично говорить, що його не цікавить те, чим я займаюся.

— Я не казала, що це мене не цікавить. Я сказала, що не все обов'язково має бути про вино.

Цього разу він справді усміхнувся, хоча й ненадовго.

Він представився Вєславом Ратаєм. Власником виноградника. Сказав це спокійно, без гордості, але й без удаваної скромності. Його погляд ковзнув до

фотоапарата, а потім до блокнота, що виглядав із моєї сумки.

— Якщо хочете підготувати хороший матеріал, вам варто поговорити зі мною, перш ніж публікувати фотографії.

— Я можу поговорити з кожним, кому є що цікавого розповісти. Але не обіцяю, що всі висловлювання потраплять до тексту.

— Розумію, ви любите залишати за собою останнє слово.

— Я люблю, коли воно залишається моїм.

Він прийняв цю відповідь без коментарів. Я помітила, що він не намагався виправдовуватися чи переконувати мене, що я повинна дивитися на ситуацію інакше. Натомість підняв ящик, який раніше переставляв, і відніс його під навіс. Зробив це сам, не покликавши нікого на допомогу, хоча поруч працювали двоє людей.

У ньому було щось, що важко узгоджувалося з першим враженням. Він здавався людиною, яка звикла ухвалювати рішення, але не такою, що вважає: інші повинні виконувати кожне її прохання. Коли один із працівників покликав його з іншого кінця подвір'я, Вєслав одразу перервав нашу розмову й підійшов до нього. Він уважно слухав, не перебиваючи. І лише потім відповів, указавши на інше місце для зберігання ящиків.

Я повернулася до фотоапарата. Кілька хвилин фотографувала збір урожаю, але думками знову й знову поверталася до тієї алеї та документа, який старший чоловік так поспішно сховав. Я не збиралася робити поспішних висновків. Я не знала, які в них справи, не розуміла, що сталося раніше й чому розмова закінчилася

саме так. Попри це, я занотувала коротку фразу: «Родинний виноградник. Тут не все так спокійно, як здається з огляду на навколишню красу».

Коли я повернулася на подвір'я, Вєслав розмовляв телефоном. Він стояв біля відчинених дверей будівлі, спираючись однією рукою на одвірок. Він не говорив голосно, але, коли я підійшла на кілька метрів ближче, змогла почути уривок речення.

— Не зараз. Завтра в нас будуть гості. Ми не будемо знову обговорювати це при всіх.

Він замовк, слухаючи відповідь.

— Саме тому ми повинні зберігати спокій.

Він завершив розмову й поклав телефон до кишені. Коли помітив мене, його обличчя знову набуло попереднього виразу. Наче щойно він не розмовляв із людиною, з якою ніяк не міг дійти згоди.

— Знайшли те, що шукали?

— Частково.

— А решта?

— Залежить від того, чи вдасться мені знайти її без чиєїсь допомоги.

— Ви не надто довірлива.

— У мене достатньо досвіду, щоб знати: люди часто розповідають про себе саме те, що хочуть залишити в пам'яті інших.

Він якусь мить мовчки дивився на мене. У його погляді з'явилося щось, що було важко визначити. Можливо, зацікавлення. А можливо, застереження.

— А ви? — запитав він. — Завжди шукаєте прихований зміст?

— Лише тоді, коли перший шар підозріло добре відполірований.

Цього разу він не відповів усмішкою.

Ми коротко попрощалися. Він сказав, що завтра ми зустрінемося біля головної будівлі й обговоримо деталі співпраці. Я кивнула, хоча мені не сподобалося, що це прозвучало радше як уже ухвалене рішення, ніж як пропозиція.

Дорогою до автомобіля я ще раз переглянула фотографії на дисплеї фотоапарата. На одному знімку Вєслав випадково потрапив на задній план. Він не дивився в об'єктив. Стояв боком до кадру, спираючись руками на ящик, і розмовляв із працівником. Він мав зовсім інший вигляд, ніж тоді, коли представляв мені виноградник. Менш офіційний, природніший.

Мій палець затримався над кнопкою видалення, але зрештою я залишила фотографію.

Я не хотіла писати про людину, яку знала лише кілька хвилин. Не збиралася й дозволяти його присутності змінити мої плани. У мене була власна робота, власні терміни та задум, який важив для мене більше, ніж чергова добре оплачувана співпраця.

І все ж, коли я завела двигун, то ще раз поглянула в бік будівлі. Вєслав стояв у дверях і розмовляв із кимось, кого я не бачила. Він не махав на прощання. Просто дивився, як я від'їжджаю.

Я подумала, що завтра доведеться чітко окреслити свою позицію. Я могла документувати збір винограду, могла допомогти підготувати вечерю, могла навіть

написати щось хороше про цей виноградник. Але не збиралася вдавати, що тут усе ідеально, лише тому, що комусь потрібна саме така картина.

Я ще не знала, чи здатен Вєслав Ратай прийняти історію, над якою він не має повного контролю. Зате знала, що його погляд залишився зі мною довше, ніж мав би.

І вперше за довгий час я замислилася, чи можна зблизитися з людиною й водночас не дозволити їй вирішувати, ким ми будемо в її історії.

Розділ 1 - Умови, яких не було в договорі

Наступного ранку я приїхала до головної будівлі виноградника за десять хвилин до призначеного часу. Не тому, що особливо прагнула бути пунктуальною заради Вєслава Ратая. Просто я не любила починати співпрацю із ситуації, у якій хтось міг би вирішити, що я надто довго на нього чекала. У мене був власний план на день, список кадрів і кілька ідей щодо матеріалу, які я хотіла обговорити, перш ніж хтось почне пояснювати мені, як саме я повинна виконувати свою роботу.

Будівля була невеликою, але доглянутою. Світлі стіни, дерев'яні віконниці й широка тераса з видом на виноградник. Усередині розташовувався офіс, поєднаний із невеликою дегустаційною залою. На одній зі стін висіли фотографії, що відображали наступні етапи розвитку господарства. На найстарішій можна було побачити кількох чоловіків, які стояли перед невеликою ділянкою виноградних насаджень. На наступних фотографіях виноградні лози займали дедалі більшу площу, а сама будівля ставала все сучаснішою.

Я зупинилася перед фотографією, на якій Вєслав стояв поруч із літнім чоловіком. Обидва усміхалися, хоча усмішка власника виноградника здавалася стриманішою. Підпис під фотографією свідчив: «Традиція, що об'єднує покоління».

— Вам подобається?

Я повернула голову. Вєслав увійшов до приміщення з двома горнятками кави.

— Вона цікава.

— Це не те саме, що подобається.

— Я не люблю оцінювати фотографії за їхніми підписами.

Він простягнув мені одне горнятко. Від нього пахло свіжозмеленою кавою, без жодних додатків.

— Чорна. Вгадав?

— Не пригадую, щоб я казала, яку каву п'ю.

— Учора, коли ми розмовляли, ви нічого не замовляли. Я подумав, що чорна буде найбезпечнішим варіантом.

— А якщо я п'ю з молоком?

— На кухні є холодильник.

Я подивилася на нього поверх горнятка.

— Ви завжди так легко розв'язуєте проблеми?

— Лише ті, що мають прості рішення.

Я мимоволі усміхнулася. Вєслав зняв зі стільця шкіряну теку й поклав її на стіл. Тепер він уже не був схожий на чоловіка, якого я зустріла попереднього вечора біля ящиків. На ньому була світла сорочка, темні штани й годинник із досить простим циферблатом. Рукави він залишив закоченими, наче навіть в офісі не збирався повністю відмовлятися від роботи просто неба.

— Перш ніж ми почнемо, — сказав він, — я хотів би з'ясувати, що саме ви плануєте робити.

— Я думала, саме для цього ми й зустрілися.

— Учора ви сказали, що пишете книгу. Я хотів би знати, яку роль у ній відіграватиме наш виноградник.

Я дістала блокнот.

— Я не збираюся писати каталог вашої продукції. Мене цікавить увесь процес: від збору врожаю до столу. Я хочу показати людей, їхню роботу, місцеві продукти, спосіб приготування їжі під час збору винограду. Вино буде частиною цієї історії, але не єдиним її героєм.

— А наша родина?

Запитання прозвучало надто швидко, щоб вважати його випадковим.

— Якщо ваша родина матиме що розповісти про господарство, вона може з'явитися в матеріалі. Але я не планую писати сімейну хроніку.

Вєслав сів навпроти мене.

— Саме тому я запросив вас до співпраці. Я не хочу чергової публікації, у якій виноградник зводиться до кількох пляшок і фотографії заходу сонця. Я хотів би, щоб люди побачили, скільки праці потребує цей сезон.

— Це ми цілком можемо зробити.

— Є одна умова.

Я сперлася ручкою на аркуш.

— Слухаю.

— Я не хочу, щоб ви фотографували все без попереднього погодження. Деякі місця є робочою частиною господарства, а не частиною експозиції для гостей. Крім того, я хотів би затверджувати фотографії, на яких зображені працівники.

— Я не маю нічого проти отримання згоди від людей, яких фотографую. Це звичайна частина моєї роботи. Але я не погоджуся на те, щоб власник об'єкта затверджував увесь матеріал.

— Я не говорив про весь матеріал.

— Поки що.

Він на мить замовк. Не виглядав ображеним. Радше як людина, яка щойно зрозуміла, що розмова буде складнішою, ніж вона очікувала.

— Я так розумію, для вас важлива незалежність.

— Для мене важлива достовірність. Це дещо більше, ніж питання професійної гордості.

— Я не збираюся диктувати вам, що писати.

— Чудово. Тоді в нас не буде проблем.

Вєслав відкрив теку й дістав кілька аркушів. Я побачила на них графік збору винограду, список людей, відповідальних за окремі завдання, та попередній план вечері, яка мала завершити сезон. Документ був підготовлений ретельно. Кожна година мала своє місце, а біля прізвищ були короткі описи обов'язків.

— Вечеря відбудеться за два тижні, — сказав він. — Ми хочемо запросити працівників, кількох людей із регіону та наших постійних партнерів. Мені важливо, щоб це не виглядало як рекламний захід. Радше як справжній підсумок сезону.

— Скільки буде гостей?

— Близько тридцяти.

— А меню?

— У нас є кілька пропозицій. Я хотів би, щоб ви допомогли їх упорядкувати. Я не очікую, що ви готуватимете замість нас. Мені важливо розповісти про продукти, які ми використовуємо.

Він посунув до мене наступний аркуш. На ньому були записані назви місцевих постачальників, види сирів, овочів і м'яса. Біля деяких позицій стояли рукописні примітки.

Я почала читати. Що довше розглядала список, то більше мені подобалася ця ідея. Тут не було надто химерних інгредієнтів чи спроб удавати ресторан із кулінарного путівника. Хтось справді замислився над тим, що можна приготувати з продуктів, доступних у цій місцевості.

— Хто складав меню?

— Я і кухарка, яка відповідає за харчування нашої команди.

— Як її звати?

— Марта. Вона працює з нами вже шість років.

— Я хотіла б із нею поговорити.

— Звичайно.

— І побачити кухню.

— Звичайно.

— І поговорити з людьми, які працюють на зборі врожаю, без вашої присутності.

Вєслав підняв брови.

— Чому без моєї присутності?

— Тому що люди поводяться інакше, коли поруч стоїть власник. Вам навіть не потрібно нічого робити. Самого усвідомлення того, що ви можете почути відповідь, достатньо.

Я на мить подумала, що він зараз заперечить. Але замість цього він відкинувся на спинку стільця.

— Ви маєте досить чітке уявлення про цю роботу.

— У мене є досвід.

— Це помітно.

Його слова не звучали як звичайний комплімент із ввічливості. У голосі відчувалася нотка поваги, і це принесло мені більше задоволення, ніж я хотіла визнавати.

— Натомість, — продовжила я, — я можу підготувати документацію збору врожаю, короткі інтерв'ю з працівниками та кулінарний матеріал, пов'язаний із вечерею. Ви отримаєте добірку фотографій для використання в комунікації виноградника на підставі окремої ліцензії. Авторські права я не передаю.

— Я й не збирався про це просити.

— Я волію говорити про такі речі на самому початку.

— Тоді продовжуйте.

Наступні кілька десятків хвилин ми обговорювали деталі. Домовилися, що я не фотографуватиму фінансові документи чи приватні приміщення. Працівники самі вирішуватимуть, чи хочуть вони з'явитися в матеріалі. Кожна людина зможе прочитати свою цитату перед публікацією, але не матиме права змінювати всю історію. Вєслав також погодився з тим, що не затверджуватиме моїх описів.

Залишалося питання, яке від самого початку здавалося мені найважливішим.

— Я хотіла б знати, хто ухвалюватиме рішення щодо вечері, — сказала я.

— За організацію відповідаю я.

— А кухарка?

— Марта відповідає за кухню.

— Тобто якщо вона запропонує змінити меню, то зможе це зробити?

— Якщо для цього будуть підстави, так.

— А якщо вам це не сподобається?

Вєслав уважніше подивився на мене.

— Тоді ми поговоримо.

— Це не відповідь.

— Вам не потрібно сприймати кожну розбіжність у думках як ділові переговори.

— А вам не потрібно сприймати кожне рішення як власне.

Кілька секунд ми дивилися одне на одного мовчки. Нарешті Вєслав закрив теку.

— Гаразд. Марта матиме вирішальне слово щодо кухні. Я відповідатиму за бюджет та організацію. Ви — за документацію й матеріал.

— Тепер ми можемо працювати.

Я підвелася, сховала блокнот і взяла фотоапарат. Вєслав також підвівся зі стільця.

— Я хотів би показати вам частину господарства.

— Я можу піти сама.

— Знаю. Але є місця, де мені буде легше пояснити деякі речі, якщо я буду поруч.

Він вийшов першим, і я рушила за ним. Надворі сонце вже встигло нагріти кам'яні плити тераси. Здалеку долинали голоси працівників і звуки пересування ящиків.

Вєслав ішов спокійним кроком, не намагаючись нав'язати мені свій темп. Він зупинявся біля чергових рядів, указував на сорти винограду й розповідав про відмінності в термінах їхнього збору.

Я уважно слухала. Він знав значно більше, ніж можна було припустити за його небагатослівною манерою спілкування. Умів визначити кущі, які потребували особливого догляду, пам'ятав імена людей, відповідальних за окремі ділянки насаджень, і помічав навіть незначні зміни у стані плодів. Він не говорив про вино мовою рекламних буклетів. Розповідав про погоду, ґрунт, працю та рішення, які іноді доводиться ухвалювати ще до того, як з'являться помітні результати.

— Ви не схожі на людину, яка любить делегувати завдання, — зауважила я.

— А ви не схожі на людину, якій подобається, коли хтось стоїть у неї над душею.

— Отже, у нас обох проблеми.

— Можливо.

Він зупинився біля ящиків зі щойно зібраними гронами. Взяв одне в руку, оглянув і відклав убік.

— Це піде окремо.

— Чому?

— Кілька грон пошкоджені. Я не хочу, щоб вони потрапили до тієї самої партії.

Я сфотографувала його руку та ящик. Цього разу він не заперечував.

— Можна? — запитала я, показуючи на фотоапарат.

— Ви вже сфотографували.

— Я питаю, чи можу залишити цей знімок.

— Якщо він вдалий.

— Не вам вирішувати.

Він подивився на мене з легкою усмішкою.

— Починаю розуміти, що співпраця буде довгою.

— Два тижні. Не звикайте.

Коли ми повернулися на подвір'я, до нас підійшла жінка в темному фартуху. У неї було коротке волосся, енергійна хода й вираз обличчя людини, яка не збирається витрачати час на зайві люб'язності.

— Вєсеку, мені потрібне рішення щодо столів.

— Що сталося?

— Ті, що на складі, не помістяться в залі. А якщо поставимо їх на терасі, доведеться повністю змінити розташування кухні.

— Можемо поєднати столи із зали з тими, що на складі.

— Можемо, але тоді люди сидітимуть, наче в потязі.

Вєслав подивився на мене.

— Це Марта. Вона відповідає за нашу кухню та харчування.

— Ноемі Гурська, — представилася я. — Ми разом працюватимемо над вечерею.

Марта подивилася на мене з неприхованою цікавістю.

— Тобто це ви будете ставити запитання про їжу?

— Саме так.

— Чудово. Бо мені є що розповісти.

— Тоді я із задоволенням послухаю.

Марта повернулася до Вєслава.

— Бачиш? З людьми можна розмовляти, і не обов'язково одразу все вирішувати за них.

Він нічого не відповів. А я подумки відзначила, що ця жінка, схоже, зовсім не належала до тих, хто беззаперечно приймає його рішення.

— Я покажу вам кухню, — запропонувала Марта. — Але попереджаю: сьогодні там роботи більше, ніж вільного місця.

— Саме такі місця мене й цікавлять найбільше.

Вєслав подивився на мене так, ніби хотів щось сказати, але зрештою лише кивнув.

— Тоді залишаю вас у надійних руках.

Я дивилася, як він прямує до господарської будівлі. Лише коли він зник за рогом, Марта нахилилася до мене.

— Не сприймайте все, що він говорить, як остаточну версію подій.

— Не збираюся.

— Добре. Бо Вєслав іноді дуже хоче, щоб усе виглядало саме так, як повинно.

Я не встигла запитати, що конкретно вона мала на увазі. Марта відчинила двері кухні й запросила мене всередину. І вперше я подумала, що найцікавіша частина цієї роботи може бути зовсім не у винограднику.

Розділ 2 - Те, чого не внесеш до розкладу

Кухня виявилася значно більшою, ніж можна було припустити за зовнішнім виглядом будівлі. У ній було дві широкі робочі поверхні, стара плита, сучасний холодильник і полиці, заставлені банками з домашніми консервами. На підвіконні стояли горщики із зеленню, а біля стіни — дерев'яний стіл, на якому хтось залишив кошик із яблуками та миску зі сливами.

Марта не почала з ознайомлення мене з обладнанням. Спочатку показала холодильник, потім комору й невелике приміщення, де зберігали продукти, призначені для харчування працівників. Лише переконавшись, що я знаю, де що лежить, вона подала мені фартух.

— Вам не обов'язково щось нарізати, — сказала вона. — Хіба що самі захочете.

— Я воліла б спочатку поговорити про їжу.

— Тоді сідайте. Каву?

— Я вже пила.

— І добре. Тут кава радше робочий інструмент, ніж задоволення.

Я сіла за дерев'яний стіл і відкрила блокнот. Марта дістала з шухляди кілька аркушів із записаними пропозиціями страв. Це були не професійно оформлені рецепти, а радше робочі списки інгредієнтів і примітки щодо їхньої доступності.

— Вечеря має бути елегантною, але без перебільшень, — пояснила вона. — Вєслав хоче, щоб гості побачили, що

ми вміємо приготувати щось особливе. А я хочу, щоб люди могли нормально поїсти, а не три години розглядали тарілку.

— Розумію.

— І жодних крихітних порцій, які доводиться п'ять хвилин описувати.

Я засміялася.

— Здається, ми порозуміємося.

Ми почали із закусок. Марта запропонувала запечений буряк із козячим сиром, грінки з пастою із запеченого перцю та невеликі порції паштету, приготованого за рецептом її матері. До цього мали бути місцеві сири й хліб на заквасці. На основну страву вона планувала запечене м'ясо з коренеплодами, а для тих, хто не їсть м'яса, — різото з грибами.

— А десерт? — запитала я.

— Яблучний пиріг. Не такий, який потрібно фотографувати з трьох боків, щоб він здавався більшим. Звичайний, смачний яблучний пиріг.

— Нарешті хтось говорить моєю мовою.

Марта широко усміхнулася.

Ми розмовляли ще кілька десятків хвилин. Вона розповіла мені про постачальників, про те, як змінюється меню залежно від сезону, і про те, що більшість працівників воліє простий обід, поданий вчасно, а не вишукану страву із запізненням на годину. Я записала кілька імен і попросила дозволу сфотографувати її під час приготування їжі.

— Якщо ви не заважатимете, — погодилася вона. — Але в мене є одна умова.

— Яка?

— Не робіть із мене жінку, яка все життя проводить на кухні, бо їй подобається робити інших щасливими. Я просто добре готую й не збираюся цього приховувати.

— Домовилися.

Коли ми закінчили, Марта провела мене до виходу. У коридорі я зустріла Вєслава, який розмовляв з одним із працівників. Він не перервав розмови, але, помітивши мене, показав рукою на бічні двері.

— Якщо у вас є хвилина, я хотів би дещо показати.

— Залежить від того, що саме.

— Місце, де ми зможемо спокійно обговорити деталі вечері. На кухні, мабуть, було не надто тихо.

— Там було достатньо тихо, щоб почути все, що говорила Марта.

— Отже, тепер ви маєте перевагу.

— Я не сприймаю це саме так.

Він провів мене до невеликого приміщення в кінці коридору. Там стояли стіл, кілька стільців і стелаж із документами. На стіні висіла карта виноградника, на якій були позначені окремі ділянки. Вєслав зачинив двері, але не повернув ключа. Залишив їх прочиненими на кілька сантиметрів, наче не хотів повністю відгороджуватися від звуків господарства.

— Тут ми можемо працювати, — сказав він. — Нам не доведеться щоразу займати дегустаційну залу.

— Практичне рішення.

Він поклав на стіл план вечері. Цього разу це був не готовий графік, а порожня таблиця з місцем для імен, годин і приміток.

— Я хотів би, щоб ми визначили, що саме готуватимемо протягом наступних двох тижнів.

— Я теж.

Я сіла навпроти нього й дістала блокнот. Деякий час ми обговорювали послідовність роботи. Домовилися, що першого дня я зосереджуся на зборі врожаю та розмовах із працівниками, а наступного документуватиму приготування їжі на кухні. У наступні дні зможу повертатися до вибраних місць, якщо мені бракуватиме матеріалу. Вечерю ми плануватимемо спільно, але Марта залишатиметься відповідальною за приготування страв.

— Я також хотів би зробити кілька сімейних фотографій, — сказав Вєслав.

Я не одразу підняла погляд.

— Кого саме ви маєте на увазі?

— Мою родину. Батьків, сестру, можливо, її дітей, якщо вони захочуть приїхати.

— Усі вже знають про цю ідею?

— Я ще не встиг поговорити з кожним.

— У такому разі ми не можемо внести це до розкладу як гарантований пункт.

— Чому?

— Тому що люди — не елементи декорацій. Спочатку потрібно запитати, чи хочуть вони брати участь.

Вєслав поклав передпліччя на стіл.

— Це має бути вечеря на завершення сезону. Родинна традиція.

— Тобто для вас важливо показати родину.

— Мені важливо показати людей, які створюють це місце.

— Це не завжди одне й те саме.

Він якусь мить дивився на мене, ніби намагався зрозуміти, чи я навмисно його провокую.

— Не розумію, чому ви припускаєте, що я хочу щось удавати.

— Я нічого не припускаю. Просто поки не знаю, що є правдою, а що — ідеєю для фотографії.

— А якщо я скажу, що мені важливо, аби моя родина була присутня?

— Тоді я запитаю, чи хочуть цього й самі члени вашої родини.

Він ледь усміхнувся, хоча в його погляді залишилася обережність.

— Вас важко переконати.

— Я тут не для того, щоб піддаватися переконуванню.

— І добре. Не люблю людей, які погоджуються зі мною заради спокою.

— І все ж мені здається, що вам не завжди легко вислуховувати іншу думку.

Він не відповідав кілька секунд. Потім відсунув документ і підвівся, щоб підійти до карти.

— Ця частина виноградника найстаріша, — сказав він, указуючи на ділянку ближче до пагорба. — Мій батько посадив там перші лози. Колись їх було значно менше.